

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Liakroken barnehage

Forord

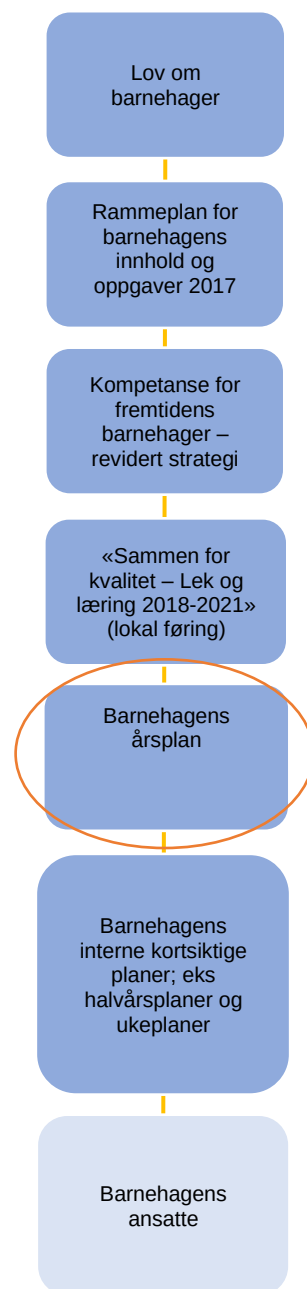
Bergen kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trer etter planen i kraft 01.01.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2023. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*. Planhierarkiet er synliggjort i modellen

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre - medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	10
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	16
3.1.2 Matematisk kompetanse	16
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	17
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	18
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	18
I. Barnesyn og læringssyn	19
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	19
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	20
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	21

V. Overganger	21
VI. Foreldremedvirkning	22
VII. Bærekraftig utvikling	23
VIII. Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø.....	23
IX. Barns seksuelle helse	24

Denne årsplanen ble godkjent i SU 27.juni 2023

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Innledning

I Liakroken barnehage er vi sammen i lek og fellesskap. Vi er en «Syngende barnehage» og skal bruke sang og musikk gjennom barnehagedagen. Å synge sammen kan gi gode musikkopplevelser og skape glede, trygghet og samhold. Sang kan også bidra til å fremme språkutvikling hos barna.

Vennskap er en viktig dimensjon i vår barnehagehverdag. Vi ønsker at alle barn skal ha en eller flere venner, og kjenne seg betydningsfull i et inkluderende fellesskap.

I Liakroken barnehage skal vi ha et særlig fokus på den varme og grensesettende voksne (den autoritative voksenrollen). Sensitive voksne sikre at alle barn daglig opplever å bli sett, hørt og inkludert, slik at barnehagen blir et godt sted å være sammen, leke sammen og lære sammen.

Vi vil at barn, foreldre og andre som er innom barnehagen skal oppleve å bli møtt på en måte som gjør at de ønsker å komme tilbake.

1.1 Struktur og organisering

Liakroken barnehage er en 7 avdelings barnehage fordelt i to hus. Husene ligger tett ved siden av hverandre med stort lekeområde rundt. I det ene huset er det 3 avdelinger med barn i alderen 1-3 år, mens i de andre huset er det 4 avdelinger med barn i alderen 3-6 år.

1.2 Metodevalg

ICDP

Samspillsmetoden ICDP er vår grunnleggende plattform og utgangspunkt for vårt pedagogiske arbeid med barna. Denne metoden skal bl.a. hjelpe oss til å fremme en sensitiv og uttrykksfull kommunikasjon mellom voksne og barnet, slik at det følelsesmessige forholdet mellom de to blir positivt og utviklende.

ICDP programmet (International Child Development Program) er relasjonsorientert, empatibasert, samfunnsrettet og forebyggende og består av tre dialoger: følelser, forståelse og regulering. Målet med programmet er å forbedre kvaliteten av kontakt og samspill/relasjon mellom omsorgsgiver og barn. De viktigste komponentene i programmet er: - Omsorgsgivers oppfatning av barnet- det er en sammenheng mellom hvordan vi oppfatter barnet- og hvilken omsorg det faktisk får. Åtte tema for godt samspill er fordelt på de tre dialogene.

1) Vis at du er glad i barnet, 2) se og følg barnets initiativ, 3) ta del i barnets følelser, 4) gi ros og anerkjennelse, 5) felles oppmerksomhet 6) felles opplevelse, 7) gi mening til opplevelser, 8) lag sammenhenger, støtte/regulere og sette positive grenser. <http://www.icdp.no/>

FRA MUSIKK TIL SPRÅK

Dette er et verktøy vi benytter for å styrke barnets språk før skolestart og da særlig for barn med et annet morsmål enn norsk. For å få sosialt innpass må man kunne litt av språket og for å lære seg språk trenger man sosialt innpass. Gjennom å synge med andre, skaffer man seg et innpass i et sosialt fellesskap. Nye felles positive opplevelser kan bidra til at man får opprettet kontakt også i lek og aktiviteter.

Vi har musikkstunder hver uke og deler barna i mindre grupper med 2 faste voksne på hver gruppe. Rommet der musikkstunden foregår, skal være et magisk rom som er fint pyntet og bidrar til undring og forventning hos barna. Målene her skal være å:

- ♪ Stimulere lysten til å leke med ord, lyder, musikk og rytme
- ♪ Gi barn mot til å bruke stemmen i det daglige
- ♪ Skape nysgjerrighet for lyd og språk
- ♪ Skape glede og tilhørighet

1.3 Kjerneverdier

Det er utviklet et felles verdigrunnlag for de kommunale barnehagene i Bergen. *«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»*

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss i Liakroken barnehage betyr dette at vi:

- har oppstartsamtaler med foreldre til nye barn/interne som bytter avdeling
- har besøksdager for eksterne barn / interne barn som bytter avdeling
- blir kjent med barnet og deres interesser
- har blikkontakt / kontakt med barnet når vi kommuniserer
- er på gulvet / i barnets høyde i samtale, lek og aktivitet
- bruker samspillsmetoden ICDP
- anerkjenner barnets følelser og innspill
- legge til rette for at enkelt barnet skal bli selvstendig og oppleve mestringfølelse

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss i Liakroken barnehage betyr dette at:

- Vi skal skape en forutsigbar hverdag med god struktur for alle barn
- Vi skal være sensitive og lyttende voksne
- Voksne skal være en trygg havn for barnet og ha en autoritativ rolle i møte med barnet
- Vi skal ha nærhet og gi omsorg til alle barn
- Humor, glede og sang skal ha en sentral plass i lek og hverdagsaktiviteter
- Voksne er lekende og tilgjengelig for barna i leken

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss i Liakroken barnehage betyr dette at:

- Vi bruker «fra musikk til språk» som et verktøy
- Vi har fokus på vennskap, både i avdelingen og på tvers av avdelinger
- Vi har lekegrupper
- Vi har felles arrangement / tradisjoner som skal styrke felleskapet
- Vi deler barna i mindre grupper for å bli bedre kjent
- Vi legger til rette for lek med fokus på samarbeid

Et barn er som en sommerfugl i vinden

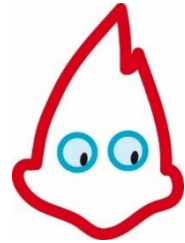
Noen flyr høyere enn andre

Men alle flyr så godt de kan

Så hvorfor sammenligne dem?

Flere av dem er forskjellige, spesielle og vidunderlige

2.0 Livsmestring for det 21. århundre - medvirkende barn i lek og læring

I et leke-felleskap legges grunnlag for barns vennskap med hverandre. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Liakroken barnehage skal være preget av miljøer som inspirerer til at barnas lek og læring utvikles og fornyes.

Gjennom målrettet bruk av sang vil vi skape en god barnehagehverdag for liten og stor.

2.1 Tilknytning

Mål: Barna skal oppleve trygghet og anerkjennelse

Kjennetegn for å oppnå dette er:

- **Primærkontakt**

For å gi barn en trygg tilknytning til barnehagen har hvert barn en primærkontakt under tilvenningsperiode. Denne har et spesielt ansvar for barnet gjennom barnehagedagen. Selv om man er primærkontakt til et eller flere barn, er det viktig at alle voksne tar initiativ til å bli godt kjent med ALLE barn i barnehagen. Barn som har oversikt og god tilknytning kan bruke sin energi på lek, aktivitet og vennskap.

- **Faste rutiner**

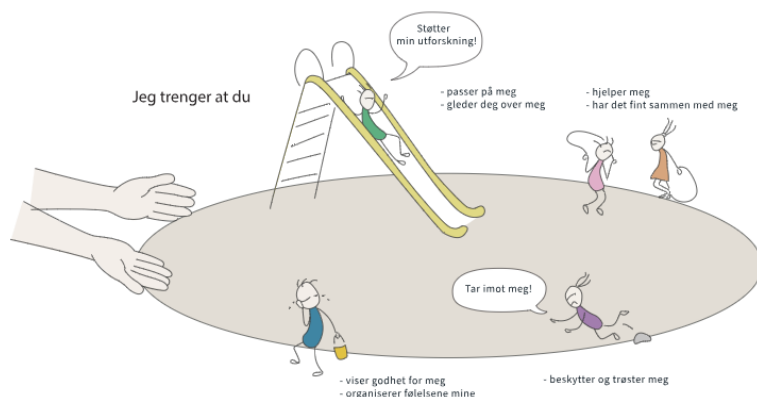
For å gi barnet best mulig trygghet i barnehagen skal vi legge til rette for en forutsigbar hverdag gjennom en fast dagsrytme.

- **Tydelige og nærværende voksne**

Vi skal støtte barnet til å ta egne valg i lek og samspill med andre og hjelpe dem til å bli selvstendig.

- **Sang og musikk**

Forskning har vist at musikk fremmer god helse og læring. Sanger og regler styrker barnets utvikling på en rekke områder, som den språklige, motoriske, emosjonelle og sosiale utvikling. Gjennom sang og musikk skal vi styrke relasjonene og skaper trygghet og fremme glede. Sang og musikk hjelper barnet med å formidle følelser og forstå andre og i tillegg motiverer det til å gjøre de daglige rutiner.

Trygghetssirkelen

2.2 Lek

Mål: barna skal møte et miljø i barnehagen som inspirerer til lek, kreativitet og fantasi. Kjennetegn for å oppnå dette er:

- **Rommet som den 3. pedagog**

Innrede rommet slik at det er kroker for å skjerme leken. Leker har sin faste plass i rommet. Hyller og kasser er merket med bilde av hvilke leker som tilhører der. Vi vil at leker skal ha et allsidig bruksområde og være bevist på hvilke leker barna tilbys. Barnas interesseområde skal også påvirke det lekemateriellet som tilbys.

- **Lekegrupper**

Dele barna i grupper inne og ute. Skjerme lek så barn får leke uten for mye avbrytelser. Vi skal skape gode møteplasser både ute og inne.

- **Lekende voksne**

Voksne som medvirker til at barnet kommer inn i leken, tilrettelegge slik at leken skjerms og bidra til at leken utvikles og fornyes. Voksne skal være aktivt deltagende og hjelpe barn inn i leken, samt støtte dem til å bli værende i leken.

- **Sang og musikk**

Sang «bryter isen», skaper god stemning og styrker samholdet. Sang gir trygghet og bygger vennskap. Voksne fanger opp sanger, regler og sangleker fra barna og løfter det fram i fellesskapet.

2.3 Læring

Mål: Barna skal få oppleve gleden av mestring, og gjennom voksenstøtte bidra til egen og andres læring.

- Vi skal bruke lek og hverdagssituasjoner som oppstår i løpet av barnehagedagen til å fremme læring hos barna.
- Barna skal få kjenne på mestring over å lære gjennom ulike situasjoner, utfordringer, og aktiviteter.

- **Omsorg for hverandre**

Voksne som støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg, og ta imot omsorg for seg selv og andre. Vi skal lære barna å vise hensyn til hverandre, samt respektere andres grenser.

- **Lydhøre voksne**

Tilrettelegger for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling

Barna skal møte tilstedeværende voksne som undrer seg sammen med dem og stiller åpne spørsmål som gir rom for utforskning.

- **Sang og musikk**

Sang og musikk gjør oss glad. «En glad hjerne» tar lettere imot kunnskap, derfor ønsker vi at sang skal brukes flittig på alle områder.

2.4 Barns medvirkning

Mål: barna skal få delta aktivt og komme med ønsker og innspill som påvirker innholdet i barnehagen.

Kjennetegn for å oppnå dette er:

- **Fleksible, lydhøre voksne**

Voksne skal være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek.

- **Ta barna med i planlegging og vurdering**

Barna skal medvirke i utviklingen av leke- og læringsmiljøet i barnehagen. Det skal tas hensyn til barnets lekeutviklingsnivå og interesser.

- **Lek, sang og musikk**

Interesser barna har hjemme innenfor musikk og lek kan brukes som inspirasjon i barnehagehverdagen.

2.5 Vennskap og felleskap

Mål: alle barn skal oppleve å ha venner i barnehagen Kjennetegn for å oppnå dette er:

- **Grupper i avdeling eller på tvers av avdeling og hus**

Vi danner lekegrupper og voksne støtter barn som ikke kommer inn i leken på egen hånd. Barna skal støttes i sitt initiativ til samspill. De skal kunne bidra til at alle får være med i lek. Barna skal oppleve vennskap og lære å beholde venner.

- **Være en del av fellesskapet i barnehagen**

Barna skal få erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.

- **Sang og musikk gir trygghet og bygger vennskap.**

Vi skal legge opp til mye sang i alle situasjoner. Felles sangopplevelser stimulerer produksjon av hormonet oksytocin. Det fører bl.a. til at vi får lyst til å være sammen.

2.6 Mangfold

Mål: barna skal få kjennskap til mangfoldet som er representert i barnehagen. Gjennom sang og musikk tilegner barnet seg ord og språkrytme. Kulturmøter uavhengig av språkforståelse skaper et fellesskap og bidrar til inkludering. Kjennetegn for å oppnå dette er:

- **Undring og kunnskap**

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Vi skal støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger

- **Skape toleranse, respekt og kunnskap for ulike kulturer**

Barnehagen skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

- **Markere kulturelle merkedager**

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter. Vi skal gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i det sosiale og kulturelle fellesskapet. Ulike religiøse fester makes på barnas avdeling. Makingen skal skje i samarbeid med hjemmet. Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfold. (rammeplan)

- **Sang og musikk**

Barn som snakker ulike språk, kan likevel synge sammen. Sang skaper inkludering. Vi skal ha regelmessige musikk til språk samlinger gjennom året med sanger på ulike språk

Vi er barn fra forskjellige land
som står sammen, og viser vi kan
skape samhold om vi bare vil,
ingen grenser for hva vi får til.
Og vi synger så høyt som vi kan.
Vi vil høres i all verdens land.
For vi har noe viktig å si;
Vi er barn som har mye å gi - mye å gi

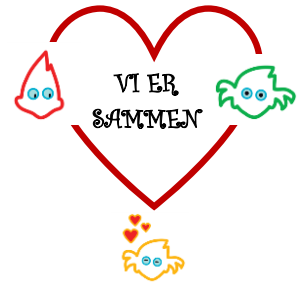
3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Tema: Vi er sammen - i lek, vennskap og fellesskap

Vi skal skape og legge til rette for at vennskap oppstår gjennom barnas lek. Voksne skal bidra, støtte og videreutvikle et lekende samspill mellom barn. Alle barn skal oppleve å ha minst en venn som venter i barnehagen.

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet, være i positivt samspill med barn og voksne. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi skal bruke «Løveloven» som gir en tydelig og forpliktende ramme for hvordan barn og voksne skal ha det sammen.

Hvordan: I barnehagen bruker vi felles objekter som barna skal kunne kjenne igjen på tvers av avdelingene. Objektene som blir tatt i bruk skal være hjelpemiddel til å formidle ulike temaer vi arbeider med i løpet av året. I musikk til språk samlingene vil felles sanger med faste objekter vil gå igjen i alle samlingene. Objektene som skal følge oss er:

0-3 år – Fantorangen, Emma og Thomas (dukker)

3-6 år – Karsten og Petra, løveungen og Frk. kanin (dukker)

Alle barna skal også få bli kjent med Regnbueløven.

Løveloven

Kan du løveloven?

Jeg skal være meg

Men gi plass til andre slik at de blir seg

Bry meg om en annen,

hjelp når jeg kan

Slik blir livet bedre for barn i alle land

Ser du en som plager?

Det er ikke bra

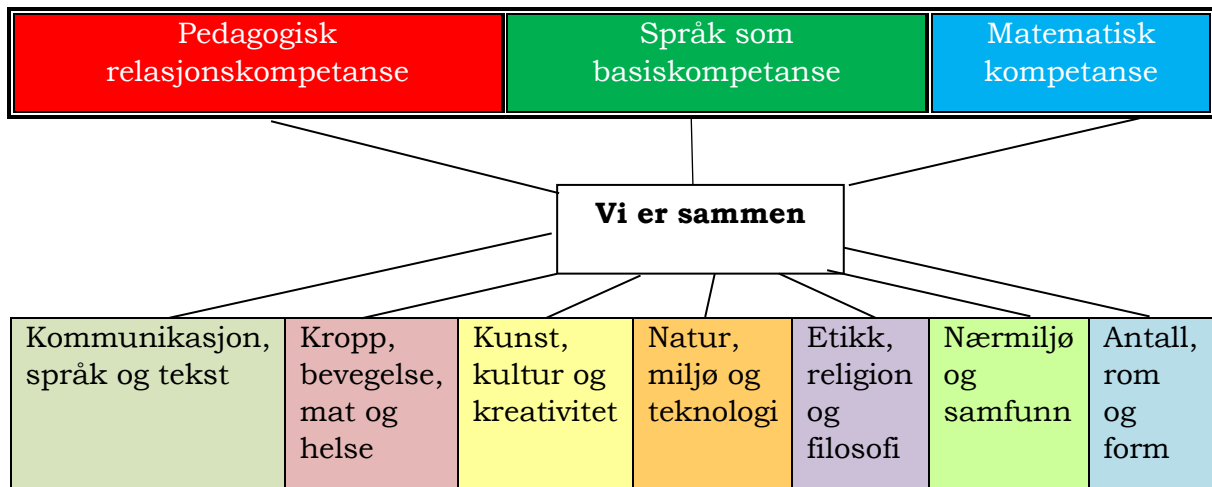
Alle må stå sammen om å si i fra

Alle barn på jorden

Har den samme rett

Til å være trygg og til å være sett

3.1 Fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Vi skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Det betyr at vi skal:

- Ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag
- Områdene skal oppleves som meningsfulle og morsomme
- Etablere et lærende fellesskap
- Utvikle kunnskap og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter
- Ta i bruk ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill bøker og musikk (tverrfaglighet)
- Pirre nysgjerrighet og interesse for alle fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst

- Utforske og utvikle språkforståelsen
- Bøker skal stå tilgjengelig på avdelingen og alle barn skal bli lest for hver uke
- Bøker og sanger knyttet til «Vi er sammen» prosjektet
- Bevisst bruk av fullstendig språk i alle hverdagssituasjoner
- Fra musikk til språk / syngende barnehage

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Skape og utvikle gode vaner fra barnehagealder som varer livet ut
- Bevegelsesglede
- Felles turopplevelser på tvers av avdelinger
- Vi følger opp barnas initiativ på turer

- Utvikle bevissthet om egne og andres kroppslige grenser
- Utvikle matglede ved at barna får være deltakende i tilberedelse av måltid
- Fokus på et sunt kosthold

Kunst, kultur og kreativitet

- Kunst og kultur skal legge grunnlaget for tilhørighet
- Vi eksperimenterer
- Bruke ulike teknikker, verktøy og teknologi
- Formingsaktiviteter og drama knyttet til «vi er sammen» prosjektet

Natur, miljø og teknologi

- Fremme forståelse for naturens egenart og mangfold
- Bidra til bærekraftig utvikling
- Eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover
- Bruke redskaper og teknologi

Antall, rom og form

- Utvikle forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- Utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur kunst og kultur
- Stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivere for problemløsning

Etikk, religion og filosofi

- Fremme livsynsmangfold og toleranse for livssyn og religioner
- Etske grunnverdier og fremme gode handlinger
- Legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft
- Skape interesse og respekt for hverandre

Nærmiljø og samfunn

- Barns medvirkning i barnehagen skal fremme demokrati
- Fremme likestilling og motvirke diskriminering
- Gi barna kunnskap om menneskerettighetene og barnekonvensjonen
- Bli kjent med at samene er Norges urfolk, og få kjennskap til samisk kultur (rammeplan)
- Bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljø. (rammeplan)
- Bidra positivt i nærmiljøet ved å samarbeide med omsorgsboligen

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I Liakroken barnehage skal bevisstheten rundt språk og språkutvikling gå naturlig inn i barnehagens daglige rutiner og gjøremål. Voksne skal beskrive og sette ord på barnets tanker, følelser og handlinger. Vi bruker metoden «fra musikk til språk» og sang til støtte i språkstimuleringen.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Vi skal gjennom arbeid med matematisk kompetanse bidra til at barna får matematiske erfaringer gjennom lek og aktiviteter. Vi skal gi barna erfaringer med tall og telling, rom og form. Den matematiske kompetansen hjelper barnet til å skape sammenheng og mening. Da er det viktig at barna møter et miljø som kan språksette de matematiske prosessene.

Dette skal vi gjøre ved å ha en lekende og undersøkende tilnærming ved sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling etc.

Vi skal stille spørsmål som hjelper barna til å reflektere over egne opplevelser. Barna skal få bruke kropp og sanser for å utvikle romforståelse.

3.2 Digitale verktøy

Digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læreprosesser og bidra til et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Personalet skal være aktive sammen med barna og passe på at verktøyet ikke brukes som en dominerende arbeidsmåte. Alle skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Mål: barna skal få kjennskap til bruk av ulike digitale verktøy

- Vi finner faktaopplysninger og utforske sammen
- Lek og læring med digitale verktøy
- Barna får bruke fotoapparatet og mikroskop på tur og i hverdagsaktiviteter

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

Barnehagen er en lærende organisasjon når vi er i endring og utvikling. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. I Liakroken barnehage betyr det at:

- alle medarbeidere skal gjennomføre arbeidsoppgavene til barnas beste
- vi har fokus på å nå målene som er nedfelt i lov om barnehage, i rammeplanen og i barnehagens planverk
- alle medarbeiderne skal dele kunnskap og erfaringer med hverandre
- alle medarbeidere skal bidra til å planlegge, vurdere, evaluere og reflektere ved hjelp av praksisfortellinger, observasjon og barnesamtaler
- vi skal bruke faglitteratur for å øke kunnskap og kompetanse

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

For barnehageåret 2023-2024 har vi valgt følgende utviklingsområde: Voksenrollen i uteleken. Dette utviklingsområdet bygger på kvalitetsoppfølgingen fra 2022/23 og er et område vi ønsker å utvikle videre. For dette arbeidet har barnehagen utarbeidet en egen plan med mål og tiltak. Den er å finne i barnehagens periodeplan.

Vil vi knytte dette utviklingsområdet opp mot kap. VIII i Lov om barnehager. Et trygt og godt barnehagemiljø med særlig fokus på voksenrollen i utelek.

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.» (Lov om bhg. §41)

Mål: Alle ansatte skal følge med, være lekende og tilgjengelig for barna i uteleken.

Det innebærer å:

- medvirke til at alle barn inkluderes i lek
- tilrettelegge for lek og aktiviteter hvor det tas hensyn til barnas interesser og innspill
- skjerme lek og bidra til at lek utvikles og fornyes
- følge med og sikre at alle barn har et trygt og godt lekemiljø ute

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Personalets arbeid skal synliggjøre hvordan vi arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. For å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten i barnehagen skal vi dokumentere arbeidet vårt

underveis i prosessene. Vurderinger av dokumentasjon skal ligge til grunn når vi justerer, tilrettelegger og videreutvikle det pedagogiske arbeidet vårt. Et etisk perspektiv skal alltid ligge til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn. Vi skal ivareta barns rett til vern om sin personlige integritet.

4.2.1 Dokumentasjon

Vi skal dokumentere gjennom bruk av bilder, praksisfortellinger, observasjon og barnesamtaler.

Disse metodene skal støtte vårt utgangspunkt for refleksjon sammen med barna. Videre skal det danne grunnlag for å justere kursen underveis og skape progresjon i det videre arbeidet.

4.2.2 Vurdering

Vurderingsarbeidet skal sikre at barna får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen skal være involvert i. Barn og foreldre skal også tas med i vurderingsarbeidet gjennom bl.a. barnesamtaler, foreldresamtaler og brukerundersøkelsen.

4.2.3 Oppfølging

Med bakgrunn i vurderingsarbeidet skal personalet utvide og bygge videre på de resultatene som kommer frem her. Videre er alle ansvarlig for å etterspørre mål og resultater. Ved behov skal veiledning gis til personalet.

Med bakgrunn i vurderingsarbeidet skal personalet utvide og bygge videre på de resultatene som kommer frem her.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barnehagen skal informerer om sine pedagogiske valg og begrunnelser i årsplanen.

Gjennom daglige samtaler med foreldre i bringe / hente situasjoner kan informasjon om barnet og barnehagedagen utveksles.

I tillegg til den årlige brukerundersøkelsen skal foreldre gis anledning til å komme med innspill i foreldresamtaler, foreldremøter og etter behov.

Del 2

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn i Liakroken barnehage:

Vi ser barnet som et kompetent medmenneske. Likeverd er sentralt i vårt syn sammen med respekt og anerkjennelse. Barn har en rett til å bli sett og hørt, og få uttrykke sine egne ønsker og behov. Voksne rundt barnet skal vise evne til å tolke og forstå barnet, og støtte det i dets utviklings- og læreprosesser. Vi skal møte barnet der det er i sin utvikling.

Læringssyn i Liakroken barnehage:

Vi tror på at læring skjer best gjennom å gjøre egne erfaringer.

Støttende voksne som gir anerkjennende tilbakemelding og er undrende sammen med barna, gir et godt læringsmiljø.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

I Liakroken barnehage støtter vi oss til Juul og Jensens definisjon av pedagogisk relasjonskompetanse:

«den voksnes evne til å se det enkelte barn på dets egne premisser, og å avstemme sin egen atferd uten dermed å legge fra seg lederskapet, samt evnen til å være autentisk i kontakten». Personalet har en autoritativ stil hvor vi bygger en positiv relasjon med barna og mestrer balansen mellom varme og kontroll. Voksenstilen er preget respekt for barnet. Sensitive voksne sikre at alle barn daglig opplever å bli sett, hørt og inkludert, slik at barnehagen blir et godt sted å være sammen, leke sammen og lære sammen.

Videre definerer Juul og Jensen pedagogisk relasjonskompetanse som;

«den voksnes evne og vilje til å påta seg det fulle ansvar for relasjonens kvalitet. (Juul og Jensen, 2003) Juul og Jensens definisjon støtter prinsippene i ICDP programmet som er vår grunnleggende plattform og utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet. Ved å bruke programmet hjelper det oss til å:

- ♥ Å fremme en sensitiv og uttrykksfull kommunikasjon mellom omsorgsgiveren og barnet, slik at det følelsesmessige forholdet mellom de to blir positivt og utviklende.
- ♥ Å fremme et berikende og stimulerende samspill mellom omsorgsgiveren og barnet. Berike dets opplevelse av verden.
- ♥ Å utvikle og veilede barnets mestring av de oppgaver som kreves i forhold til andre mennesker og omverdenen.

Vi skal også bruke sang og musikk for å utvikle både barn og voksnes emosjonelle potensiale. Liakroken barnehage er en syngende barnehage hvor sang og musikk skal prege innholdet i barnehagen.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng, og det sosialkonstruktivistiske læringssynet som er utgangspunktet for hvordan vi arbeider.

Danning

Vårt syn på danning bygger på barnehagens verdigrunnlag Dannelsen handler om å bli seg selv, sammen med andre. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling. Danning skjer i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Danning er en kontinuerlig prosess som forutsetter refleksjon og som foregår hele livet. Det som skjer i barnets samspill med omgivelsene er danning. Leken er barnets egen dannelsesreise. Derfor skal leken ha stor plass i Liakroken barnehage. Allsidig lek er en forutsetning for barns intellektuelle, språklige, motoriske og emosjonelle utvikling. I leken bearbeider og uttrykker barna sine opplevelser, her skaffer de seg erfaringer og får utløp for sin naturlige spontanitet og utforskertrang. Voksne skal støtte barna i deres lek, medvirke til at barn kommer med i lek og bidra til at leken fornyes og utvikles. I Liakroken barnehage skal barn møte et lekemiljø som er tilpasset deres interesser, alder, forutsetninger og kulturelle bakgrunn.

Omsorg

Ifølge Rammeplan handler omsorg i barnehagen både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. I Liakroken barnehage skal barna gis mulighet til å gi og ta imot omsorg. Dette vil være et grunnlag for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Gjennom å jobbe med de 8 temaene for godt samspill (ICDP) skal den gode relasjonen være i sentrum. Voksne skal være gode omsorgspersoner og rollemodeller.

Læring

I Liakroken barnehage skal vi støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning. Barn søker mening i alt de gjør og gjennom lek stimuleres både sosiale, emosjonelle og kognitive ferdigheter. Lek er den viktigste kilden til læring i tidlige år. Læring har med relasjoner mellom mennesker å gjøre, og skjer gjennom deltagelse og samspill med andre. Barn skiller ikke mellom lek og læring.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

I Liakroken barnehage skal alle barn gis muligheten til å utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Progresjon innebærer at personalet tar utgangspunkt i det enkelte barns ståsted og legger til rette for at barnet får utfordringer som er tilpasset sitt mestringsnivå. Med utgangspunkt i struktur, arbeidsmåter og det fysiske leke- og læringsmiljøet legges det til rette for variert leke- aktivitets- og læringsmuligheter. Gjennom bevisst bruk av ulike materialer, bøker, digitale verktøy, leker og utstyr sørger personalet for progresjon og utfordringer tilpasset barn i alle aldersgrupper. Barna medvirker ut fra alder og modning, og personalet følger opp det barna er interessert i og utvider det videre.

Voksenstøtten er stor når barnet starter i barnehagen, men skal gradvis trekkes ut etter hvert som barnet utvikler sine egenskaper og kan klare selv. Gjennom hele barnehagetiden skal barna få nye opplevelser og perspektiver som kan gi erfaringer de kan bygge videre på. De skal oppleve mestring, men også motstand slik at de har noe å strekke seg etter.

Siste året barna går i Liakroken barnehage blir de med i Forsker gruppen. Her vil barna tilbys aktiviteter som er eksklusiv for denne gruppen.

V. Overganger

Tilvenning i barnehagen

Trygge foreldre gir trygge barn. Derfor inviterer vi til sangsamling for nye barn og foreldre i mai/juni. Foreldre bes da om å ta med sanger de synger hjemme. I tillegg får foreldrene informasjon om oppstart og tilvenning og en gjennomgang av dagsrytmen.

Vi viser også bilder fra barnehagehverdagen og gir anledning til en omvisning i barnehagen.

Pedagogisk leder avtaler tid for en oppstartsamtale der foreldrene kan informere om barnet sitt og komme med spørsmål de lurer på. Denne samtalen gjøres før sommerferien. Velkomstbrev sendes ut med opplysninger om primærkontakt, starttidspunkt og litt informasjon om barnehagen

Barn som får tilbud om plass midt i året får velkomstbrev og vi gjør avtale om en oppstartsamtale før barnet begynner.

Overganger og sammenheng innad i barnehagen

For å gjøre overgangen fra «liten» til «stor» avdeling god og trygg for barna, vil de i løpet av mai og juni jevnlig besøke sin nye avdeling for å bli kjent.

Kjente voksne vil følge og være sammen med barna under besøkene.

Barn med behov for særskilt tilrettelegging vil få mer tid og hyppigere besøk.

Foreldre med barn som skal bytte til stor avdeling informeres om overgangen og rutinene på stor avdeling. De får hilse på pedagogisk leder og får en omvisning på avdelingen/bygget.

De pedagogiske lederne utveksler informasjon om barna før de bytter avdeling.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen er en del av barnas helhetlige læringsløp. Når barna begynner på skole / SFO skal de oppleve at det de har av erfaringer, kunnskap og ferdigheter har en verdi. Skolen / SFO skal bygge på det fundamentet barna har med seg fra barnehagen.

Bergen kommune har utarbeidet en egen plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole som vi følger. [8238437 \(bergen.kommune.no\)](https://www.bergen.kommune.no)

Vi samarbeider med nærskolene Li og Flaktveit. Vi kontakter også andre skoler dersom vi har barn som skal begynne der. Henter informasjon som vi kan formidle til barna.

Vi forsøker å gjennomføre besøksdager både på skole og SFO. Når det gjelder barn med behov for særskilt tilrettelegging begynner samarbeidet mellom skole, barnehage og foreldre i god før skolestart slik at barnet skal få en best mulig tilrettelagt skolehverdag.

Barnehagen har møter med skolene før skolestart der informasjon om barnet gis etter samtykke fra foreldre / foresatte.

VI. Foreldremedvirkning

Barnehageloven omtaler to begrep som relevant i kontakten mellom barnehagen og foreldrene; forståelse og samarbeid. Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse. Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles.

For å gi barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter er personalet og barnets hjem avhengig av et godt samarbeid. Vi vektlegger gjensidig åpenhet og tillit, der foreldrene blir tatt på alvor og lyttet til. Dette sikres gjennom daglig kontakt, jevnlige foreldresamtaler, foreldremøter og samarbeidsutvalg.

Daglig kontakt: Når foreldre kommer med eller henter barna i barnehagen eller telefonkontakt.

Foreldresamtaler: Gjensidige forberedte samtaler 2 ganger for året eller flere samtaler hvis det er behov for det.

Oppstartsamtaler: i juni eller ved oppstart høst samtale om barnet, få informasjon, bli litt kjent før det skal starte i barnehagen

Foreldremøter: Et møte om høsten, med informasjon om barnehagens virksomhet, satsingsområder og gjennomgang av hvordan arbeidet i foreldrerådet / FAU / SU fungerer.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU): på foreldremøte om høsten velges det 1-2 representanter fra hver avdeling som er med i FAU. To av disse velges til å være med i samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget (SU): her deltar to representanter fra foreldrene, og to fra de ansatte, en representant fra eier og styrer. Vi har 2 møter i året. Vi sender ut referat fra møtene til alle foreldrene.

VII. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. I Liakroken barnehage skal vi bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Vi benytter barnehagens nærområder, skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen.

Vi viser barna til et kildesorteringssystem som skiller mellom papir, plast, restavfall og metal/glass. Vi skal ha fokus på matsvinn og bidra til at barn får gode vaner når det gjelder et sunt og bærekraftig kosthold.

VIII. Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø

Krenkelse og mobbing kan være utestenging fra leken, lugging, slåing, dytting, bli fratatt leker, bli oversett av de voksne og/eller barn i lek og hverdagssituasjoner.

Personalet i Liakroken barnehage skal i samarbeid med barnas foreldre være gode rollemodeller for samhandling. Barna skal oppleve en god atmosfære som fremmer deres trygghet og stolthet over egen tilhørighet. De voksne skal møte barna med respekt og anerkjenne barnas opplevelser, følelser og uttrykk. Når barna opplever dette så danner det grunnlag for god selvfølelse.

Gjennom vårt arbeid med ICDP, musikk og sang, lek, vennskap og fellesskap bygger de voksne opp et godt psykososialt miljø. Alle skal oppleve vennskap, lære å beholde venner, og alle skal få leke med andre. Et rikt leke- og læringsmiljø fremmer positiv lek og samspill. De voksne er aktive og støttende tilstede i barns relasjoner og samhandling med andre.

Et inkluderende miljø med nærværende og kompetente voksne er den viktigste forebyggende faktor mot mobbing. Personalet legger til rette for å skape kontakt og vennskap mellom barna.

Aktivitetsplikten utløses når ansatte har eller gjøres kjent med en bekymring knyttet til det psykososiale barnehagemiljøet. Det vil si:

- plikten til å melde fra

- undersøke
- sette inn tiltak

De ansatte er forpliktet til å handle på bakgrunn av enhver bekymring knyttet til barns oppvekstmiljø og det er den subjektive opplevelsen som legges til grunn. Barnehagen skal sikre at barnet har et trygt og godt barnehagemiljø og at foreldrene opplever at barnet har det trygt og godt i barnehagen.

Alle barna skal bli sett, bekreftet, anerkjent og oppleve glede av å tilhøre små og store fellesskap. Barna skal få uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen.

Barnehagen skal ha tett dialog med foresatte i saker som omhandler mobbing og krenkende atferd.

Barnehagen vil også benytte Bergen kommune sitt støttesystem for hjelp og veiledning ved behov.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

<https://www.bergen.kommune.no/styringsdokument/7444808>

Liakroken barnehage
Liakroken 24A
5132 Nyborg

Telefonnummer til barnehagen

	Avdelingen	Mobil
Styrer	53 03 45 60	40 81 24 57
Konsulent	53 03 45 63	
Kirsebær	53 03 45 68	40 91 87 69
Tyttebær	53 03 45 62	40 91 87 70
Blåbær	53 03 45 61	40 91 87 71
Jordbær	53 03 45 66	40 91 87 72
Bringebær	53 03 45 64	40 91 87 73
Solbær	53 03 45 65	40 91 87 75
Bjørnebær	53 03 45 67	40 91 87 74

[www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/
barnehager/liakroken-barnehage](http://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/barnehager/liakroken-barnehage)

E-post: liakroken.barnehage@bergen.kommune.no

BERGEN
KOMMUNE